

Forska utan djurförsök

Effektrapport 2025

Innehåll

Året i korthet	4
AI bidrar till snabb utveckling av alternativa forskningsmetoder	6
Verksamhet	8
3R-principen	14
När innovation ersätter djurförsök	16
Vad är ett djurförsök?	18
Kommunikation och insamling	20
Organisation och struktur	23

Allmänt om verksamheten

Stiftelsen Forska utan djurförsök har som mål att stödja djurfri forskning som gynnar folkhälsa och djurhälsa. Stiftelsen arbetar för att minska och på sikt avskaffa plågsamma djurförsök. Varje år delas forskningsanslag ut till projekt med hög vetenskaplig kvalitet och potential att ersätta djurförsök, främst vid universitet och högskolor, men även på myndigheter, institut och företag. Verksamheten finansieras huvudsakligen genom gåvor och arv från privatpersoner och organisationer. Stiftelsen har 90-konto, är godkänd för skattereduktion vid gåvor och är medlem i Giva Sverige, Vetenskap & Allmänhet samt Stiftelser i Samverkan. Kansliet finns på Helio, Sundbybergs Torg 1, Stockholm. Mer information: www.forskautandjurforsok.se
E-post: info@forskautandjurforsok.se | Telefon: 08-749 03 40

Nya, viktiga steg i arbetet mot djurfri forskning

Stiftelsen Forska utan djurförsök grundades 1964 med en stark och tydlig vision; att stödja och främja forskning som förbättrar både människors och djurs hälsa - utan att använda djurförsök.

Vi är övertygade om att det är möjligt att bedriva vetenskaplig forskning som är både etiskt försvarbar och vetenskapligt pålitlig genom att använda moderna, djurfria metoder. Djur och människor skiljer sig åt på många biologiska plan. Att gå ifrån djurförsök är alltså inte bara en moralisk skyldighet, utan också ett steg mot en mer avancerad och ansvarsfull forskning.

Sedan starten av vår verksamhet har vi fått flera bevis på att detta är möjligt. Framtiden ser också lovande ut. Under det gångna året har vi bland annat stöttat projekt kring studier av astrocyters roll vid Alzheimers sjukdom med hjälp av humana cellkultur-modeller, utveckling av humana organoidmodeller för studier av hjärnan och celltransplantationer samt utveckling av datormodeller för inflammation. Alla dessa lovande projekt, som vi berättar mer om i denna rapport, minskar behovet av djurförsök.

Under det gångna året tog vi även flera viktiga steg mot att effektivisera vårt arbete ytterligare. Vi antog bland annat en ny anslags- och strategipolicy, som syftar till att stärka den helt djurfria forskningen. Vi anställde nya, erfarna medarbetare, introducerade ett nytt ansökningsystem samt lanserade en ny hemsida. Dessutom arbetade vi brett genom kampanjer, forum och nätverk - både nationellt och internationellt - för att bilda opinion och utbilda.

Syftet med den här rapporten är att dels berätta mer om vår verksamhet, dels visa upp vad vi har åstadkommit under året. Välkommen att ta del av vår fortsatta resa.

Malin Ekelund

Generalsekreterare Stiftelsen Forska utan djurförsök

Året i korthet

Vi delade ut anslag

Under året delade vi ut 1 050 000 kronor i fortsättningsanslag, fördelat över tre olika forskningsprojekt:

Anna Erlandsson, Uppsala universitet, 350 000 kronor för studier av astrocyters roll vid Alzheimers sjukdom med hjälp av humana cellkultur-modeller.

Anna Falk, Lunds universitet, 350 000 kronor för utveckling av humana organoidmodeller som kan ersätta användningen av djur i forskning, särskilt när det gäller studier av hjärnan och celltransplantationer.

Elin Nyman, Linköpings universitet, 350 000 kr, för utveckling av datormodeller för inflammation som minskar behovet av djurförsök.

Läs mer om deras forskning på sid 16

Vi antog en ny anslagspolicy samt nytt CRM- och ansökningssystem

En ny anslags- och policystrategi togs fram under året i syfte är att stärka den helt djurfria forskningen. Policyn stramar upp möjligheten till att få anslag, samt möjliggör i högre grad uppföljning av data och måluppfyllelse. Strategin ska även stärka vårt långsiktiga arbete med sikte på fleråriga anslag, samt ett större finansiellt åtagande per projekt med fokus på långsiktighet, måluppfyllelse, möjlighet till implementering och hög grad av verklig ersättning av användandet av djur i forskningssyfte.

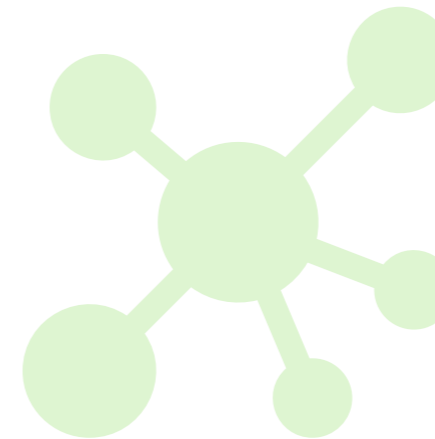
I början av året implementerades ett nytt CRM-system med ökade möjligheter bland annat för givarvård, MA och uppföljning av insamlingsansättningar. Parallellt togs en ny ansökningportal för forskare fram inom samma system, vilket säkerställer att vi uppfyller alla GDPR-krav, samt att all data blir sökbar redan från ansökningstillfället.

Vi startade ett forskarforum för djurfria metoder

I slutet av året startade vi den så kallade "Innovationshubben", som senare bytte namn till "Forskarforum för djurfria metoder". Det första mötet hölls i december.

Syftet med forumet är att:

- Identifiera nyckelområden inom djurfri forskning som bör prioriteras.
- Skapa en struktur för samverkan mellan sektorer.
- Bidra till att positionera Forska utan djurförsök som en nationell och internationell katalysator för djurfri forskning.

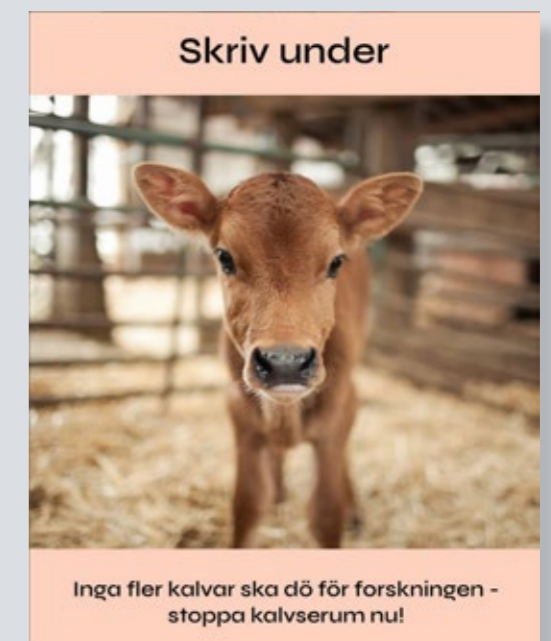
Vi blev medlemmar i EU-nätverk

I september deltog vi i COST Action CA21139 (IMPROVE) – 3Rs Centres Workshop. Deltagandet bekostades av nätverket. I oktober blev vi fullvärdiga medlemmar. Nätverket arbetar för att stärka och samordna europeiska 3R-centra samt för att främja principerna Replacement, Reduction och Refinement i biomedicinsk forskning genom samarbete, kunskapsutbyte och utbildningsinsatser. Vi berättar mer om 3R längre fram i rapporten.

Vi genomförde kampanjer

Kampanjerna utförs med syfte att bilda opinion och utbilda allmänhet och givare, men också med insamlingssyfte för att kunna finansiera mer djurfri forskning som kan ersätta djurförsök. Vi påverkar också politiskt. Under våren, i samband med försöksdjurens dag i april, lyfte vi kalvserum och alternativa metoder. På djurens dag i oktober lanserade vi namnsamlingen Inga fler kalvar ska dö för forskningen – stoppa kalvserum nu. Kampanjen och namnsamlingen har väckt stort engagemang och bidragit till nya givare och ökad insamling.

Utöver de större kampanjerna har vi mindre insamlingskampanjer runt högtidsdagar som alla hjärtans dag, allhelgona och jul.

AI bidrar till snabb utveckling av alternativa forskningsmetoder

Utvecklingen av alternativa djurfria forskningsmetoder går snabbt, mycket tack vare den tekniska utvecklingen med AI, "organ on a chip", datormodeller och liknande. Organ-on-a-chip (OoC) är en avancerad medicinteknik där levande mänskliga celler odlas inuti små mikrochip för att efterlikna strukturen, mekaniken och de fysiologiska funktionerna hos riktiga mänskliga organ. Chippen är vanligtvis inte större än ett vanligt USB-minne. De används främst för att studera sjukdomar samt testa nya läkemedel på ett mer naturtroget sätt än traditionella laborietester.

Däremot ser vi att användandet av dessa alternativa metoder inte sprids i den takt vi skulle önska. Detta beror bland annat på invanda beteendemönster vid forskningsinstituten samt att djurfri evidens saknas.

Verkar för djurfria metoder – och förbättrad situation för djur i försök

Vi har en betydande uppgift framför oss där vi behöver påverka forskningsvärlden till att både sprida och använda framtagna djurfria metoder. Därför har vi bland annat vässat vår anslagspolicy för att i framtiden verkligen stötta de projekt som ersätter flest djurförsök och som inte använder djurbaserade hjälpmedel som kalvserum, trypcin, eller antikroppar.

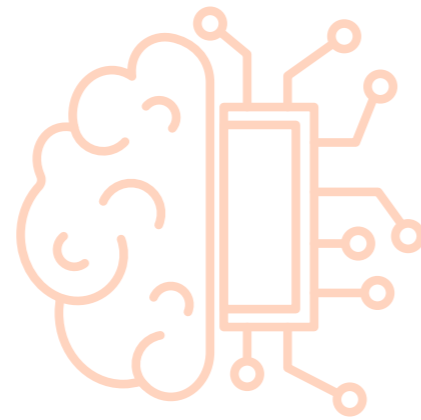
Vi ser också en stor uppgift i att uppmärksamma och förbättra situationen för de djur som befinner sig i försök. På grund av den rådande lagstiftningen måste djurförsök för närvarande genomföras inom exempelvis viss medicinsk forskning.

Förhållandena för dessa djur kan förbättras radikalt med hjälp av enkla metoder och förändrad hantering. Detta vill vi fortsätta att arbeta för under kommande år – i enlighet med 3R principens refining-mål (som vi berättar mer om längre fram i rapporten).

Sprider kunskap

Enligt Vetenskapsrådet undersökning hösten 2024 är svenska folkets inställning till användandet av djurförsök relativt positiv. Detta menar vi beror på att allmänheten saknar kunskap om att djurfria alternativ faktiskt finns – och i många fall är mer tillförlitliga och precisa än metoder baserade på djurförsök.

Vi ser det som en viktig uppgift för oss att sprida kunskap om de djurfria metoderna till allmänheten och kommer att arbeta fokuserat för det ändamålet under kommande år.

Organ-on-chip-teknik ger nya insikter om kroppens reaktioner i rymden

Ny forskning med så kallade organ-on-a-chip öppnar för ett mer precist sätt att studera hur människokroppen påverkas i rymden.

Tekniken, utvecklad vid Wyss Institute vid Harvard University, bygger på små mikrochip som innehåller levande mänskliga celler och efterliknar funktioner i kroppens organ.

Genom att använda celler från en individ kan forskare skapa personliga "avatarer" och analy-

sera hur exempelvis kosmisk strålning och mikrogravitation påverkar vävnad, två av de största medicinska utmaningarna vid längre rymdresor. Särskilt fokus ligger på benmärg, som är central för blodbildning och är känslig för strålningen.

Metoden gör det möjligt att genomföra fler och mer kontrollerade studier än tidigare, vilket ger en tydligare bild av hälsorisker vid längre rymdresor.

Samtidigt har tekniken stor potential även på jorden, där den kan bidra till utveckling av nya läkemedel och mer individanpassad behandling.

CASE #1

Djurfritt alternativ till Fetalt Kalvserum FBS

Fetalt kalvserum (FBS) är en vanlig komponent i cellodling, men framställs från blod från kalvfoster och innebär både etiska och vetenskapliga utmaningar. Stina Oredsson och hennes forskargrupp vid Lunds universitet har utvecklat ett helt djurfritt alternativ som ger mer stabila och reproducerbara resultat. Arbetet är ett viktigt steg mot mer etisk och tillförlitlig forskning utan animaliska produkter.

Ett dolt djuranvändande

Vad är FBS?

Fetalt kalvserum (FBS) är ett vanligt tillskott i cellodlingsmedier. Det framställs från blod från kalvfoster och används för att främja cellers tillväxt i laboratorier.

Utmaning i dagens forskning

Användningen av FBS innebär etiska problem och stora variationer mellan batcher, vilket påverkar reproducerbarhet och tillförlitlighet i forskningsresultat.

Ett steg mot djurfria alternativ

Stina Oredsson och hennes forskargrupp vid Lunds universitet har utvecklat ett helt djurfritt alternativ till FBS. Mediet baseras på definierade komponenter och kan ersätta serum i cellodling.

Resultat från modellen

- Stabilare och mer reproducerbara resultat
- Minskad variation mellan experiment
- Möjlighet till helt djurfria cellodlingssystem

Bidrag och betydelse

Projektet bidrar till att minska användningen av animaliska produkter i forskning och möjliggör mer etiska, standardiserade och människorelevanta modeller.

Att Forska utan djurförsök - vår verksamhet

Stiftelsen Forska utan djurförsök arbetar för att påskynda omställningen till helt djurfria forskningsmetoder. Vår långsiktiga vision är en forskningspraxis där vetenskaplig kvalitet, reproducerbarhet och etik går hand i hand – utan användning av djur och djurprodukter. Ett särskilt fokus är att ersätta de mest plågsamma djurförsöken och samtidigt säkerställa att de djur som ännu inte kan ersättas omfattas av högsta möjliga välfärd. Genom vårt arbete vill vi visa att djurfri forskning inte bara är etiskt hållbar, utan även leder till högre forskningskvalitet och mer reproducerbara resultat.

Vårt syfte: att ersätta djurförsök

Vårt huvudsyfte är att ersätta djurförsök med alternativa metoder som är mer tillförlitliga, effektiva och etiska. Vi vill skapa en framtid där djur inte längre behöver utsättas för onödigt lidande i forskning och där alternativa metoder inte bara används som komplement, utan blir standard inom forskningen.

Etiska och vetenskapliga skäl väger tungt

Det är viktigt att gå ifrån djurförsök av flera skäl – både etiska, vetenskapliga och samhällliga. För det första innebär djurförsök ofta betydande lidande för de djur som används. De utsätts för smärta, stress och onaturliga miljöer, vilket väcker allvarliga etiska frågor om vår rätt att använda levande varelser som testobjekt.

Ur ett vetenskapligt perspektiv är djurförsök inte alltid tillförlitliga. Djur och människor skiljer sig åt på många biologiska plan, vilket gör att resultat från djurförsök inte alltid kan överföras direkt till människor. Detta kan leda till att ineffektiva,

eller till och med skadliga läkemedel går vidare till kliniska prövningar, samtidigt som potentiellt effektiva behandlingar kan missas.

Idag finns det allt fler alternativa metoder som både är mer etiska och ofta mer exakta. Exempelvis kan cellkulturer, organ-on-a-chip-teknik, datorbaserade modeller och avancerad bild-diagnostik simulera mänskliga reaktioner med högre precision. Dessa metoder är inte bara mer tillförlitliga, utan också snabbare och billigare i längden.

Genom att ersätta djurförsök med moderna alternativ främjar vi en mer etisk och hållbar vetenskap. Det innebär att vi kan bedriva forskning som respekterar både djurliv och mänskliga värderingar – samtidigt som vi utvecklar bättre mediciner och behandlingar. Att gå ifrån djurförsök är alltså inte bara en moralisk skyldighet, utan också ett steg mot en mer avancerad och ansvarsfull forskning.

Våra långsiktiga mål

Att successivt **fasa ut** användningen av djurförsök inom forskning

Att bidra till en **förändring** i både forskningsmiljöer och i samhällets syn på djurförsök

Att **främja utvecklingen** och implementeringen av nya, djurfria forskningsmetoder

Att **säkerställa** att framtidens forskning bedrivs med respekt för både mänsklig hälsa och djurhälsa

Våra målgrupper - och deras roll i förändringen

Tillsammans bildar dessa målgrupper ett nätverk av förändringsagenter. Givare möjliggör vårt arbete, politiker skapar förutsättningar, nämnder sätter ramarna och forskare genomför förändringen i praktiken. Genom att engagera och stärka varje grupp kan vi långsiktigt driva övergången till en forskningsmiljö som är både etiskt hållbar och vetenskapligt avancerad.

Givarna

Genom deras engagemang, tro på en framtid utan djurförsök och ekonomiska stöd gör givarna vårt arbete möjligt. De är inte bara finansierare – de är medskapare av förändring. Genom att stödja vårt arbete sprider de värderingar om etik, ansvar och innovation vidare i samhället och deras engagemang ger oss kraft att driva opinion, finansiera banbrytande forskning och påverka beslutsfattare.

Politikerna och beslutsfattarna

Det är dessa som kan skapa strukturella förändringar. Genom tydliga politiska ramar och incitament kan de bana väg för en forskningsmiljö där djurfria metoder blir norm. Vi ser dem som partners i vår vision – deras insatser kan förstärka det arbete vi gör och tillsammans kan vi skapa hållbara förändringar som skyddar djur och samtidigt stärker forskningskvaliteten.

Djurförsöksetiska nämnderna

Ledamöterna i nämnderna har ett unikt och avgörande ansvar – de avgör vilka djurförsök som får genomföras. Genom att ge dem aktuell kunskap om alternativa metoder och djurvälstånd stärker vi deras möjlighet att fatta beslut som både är etiskt och vetenskapligt välgrundade. Vi ser nämndledamöterna som nyckelpersoner i förändringen och vårt arbete med dem handlar om att ge dem de verktyg de behöver för att kunna driva högsta möjliga standard.

Forskarna

Det är i forskningsvärlden som förändringen verkligen sker. I laboratorierna görs de konkreta valen om vilka metoder som används – och där kan djurfria metoder ersätta traditionella djurförsök. Vårt uppdrag är att inspirera, utbilda och ge forskarna de resurser och kunskaper de behöver för att våga utmana invanda mönster. När forskare ser möjligheterna och fördelarna med djurfria metoder kan de bli ambassadörer för en etiskt hållbar och vetenskapligt stark forskning.

Vi gör skillnad – och vi vet att vårt arbete fungerar.

Vi har under året fortsatt att etablera oss som en trovärdig och efterfrågad finansiär av forskning som syftar till att ersätta djurförsök. Det märks inte minst i det stora antalet ansökningar vi får – men också i den respekt och det intresse vi möter från forskare, beslutsfattare och samarbetspartners.

Vår tydliga profil, höga vetenskapliga standard och fokus på etiska och praktiskt tillämpbara metoder gör att vi uppfattas som en relevant och attraktiv aktör i ett område som befinner sig i stark utveckling. Vi märker också att allmänheten engagerar sig i kampanjer, vilket stärker opinionen. Dessutom tas Stiftelsen Forska utan djurförsök oftast upp som exempel då man sökt efter alternativa djurfria forskningsmetoder vid ansökningar om forskningsanslag.

Vi har bidragit till förändringen på flera fronter:

- Genom att finansiera forskning** som utvecklar och förfinar djurfria metoder med praktisk tillämpning
- Genom att sprida kunskap**, stödja implementering och öka legitimiteten för alternativa metoder inom akademien
- Genom påverkansarbete** i riktning mot politiker och finansiärer, där vi lyfter behovet av strukturell förändring

De metoder vi möjliggör är direkt användbara inom samma områden där djurförsök tidigare varit standard. De är inte bara mer etiska – de är ofta även effektivare, mer exakta och bättre anpassade till människans biologi. Genom att stödja dessa lösningar möter vi forskarnas faktiska behov och bidrar till att sänka trösklarna för att välja djurfria alternativ.

Vi ser tecken på att förändringen är långsiktig och hållbar. Forskarna publicerar öppet, delar sina metoder och integrerar dem i sin undervisning och vidare forskning. Efterfrågan på djurfria metoder växer och varje ny validerad metod stärker tilliten till alternativen. Det sker en gradvis normförskjutning – från slentrianmässigt användande av djurprodukter till ett aktivt sökande efter bättre, moderna lösningar.

Genomförda insatser 2025:

Ny anslagspolicy

Vi tog fram en ny anslagspolicy och -strategi i syfte är att stärka den helt djurfria forskningen. Policyn stramar upp möjligheten till att få anslag, samt möjliggör i högre grad uppföljning av data och måluppfyllelse. Strategin ska även stärka vårt långsiktiga arbete med sikte på fleråriga anslag, samt ett större finansiellt åtagande per projekt med fokus på långsiktighet, måluppfyllelse, möjlighet till implementering och hög grad av verklig ersättning av användandet av djur i forskningssyfte.

Forskningsanslag

Under 2025 finansierade vi tre banbrytande forskningsprojekt inom humanbaserade cellmodeller och organoidteknologi:

- Alzheimerforskning:** Fokuserar på astrocyternas roll med avancerade humana cellmodeller. Resultaten öppnar för nya behandlingsstrategier.
- Inflammationsforskning:** Utveckling av digitala och humanbaserade modeller som ersätter djurförsök och ger mer träffsäkra resultat.
- Neurologiska sjukdomar:** Avancerade organoidmodeller helt utan animaliskt ursprung, vilket möjliggör studier av hjärncancer, Parkinson och stroke utan djur.

” Vår starka trovärdighet, det växande intresset för våra utlysningar och de konkreta forskningsresultat vi har bidragit till visar att vår modell fungerar – och att vi gör verklig skillnad. ”

Nytt CRM och nytt ansökningssystem

Ett nytt CRM-system implementerades i början av året, med utökade möjligheter bland annat för givarvård, MA och uppföljning av insamlingssatningar. Parallellt togs en ny ansökningsportal för forskare fram inom samma system, vilket säkerställer att vi uppfyller alla GDPR-krav, samt att all data blir sökbar redan från ansökningstillfället.

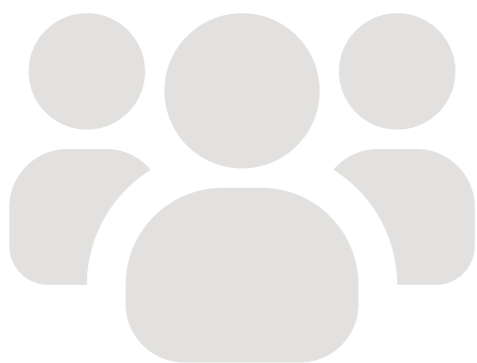
Informations- och påverkansarbete

- Vi lanserade en ny hemsida med mer lättillgängligt innehåll, fördjupad information om forskningsprojekt, alternativa metoder och 3R
- Vi producerade utbildningspostrar för djurförsketiska nämnder, forskare och djurtekniker. Utbildningspostrarna togs fram tack vare bidrag från LAL (Laboratory Animal Limited) en ideell organisation i England
- Vi genomförde kampanjer kring Fetalt kalvserum (FBS), inklusive namninsamling och besök i 3 LUSH-butiker i Stockholm.
- Vi deltog på Vetenskapsrådets dag om Refinement, med presentation av vetenskaplig poster.
- Vi spred information om forskarframgångar via sociala medier, vilket ledde till ökat engagemang och högre respons från målgruppen. Antalet interaktioner under 2025 ökade med 684 procent, jämfört med 2024
- Vi blev medlemmar i EU nätverket EU3Rnet och deltog den 17-18 september 2025 vid en workshop i Genua Italien tillsammans med 3R center, organisationer och myndigheter i Europa. Detta bekostades av COST (European Cooperation in Science and Technology).

Lärande och ständig förbättring

Vi vet att vi gör saker rätt – men vi utvärderar också ständigt våra insatser. Vi följer upp forskningsprojekten vi finansierar, samlar in feedback från forskare och analyserar effekten av våra kommunikations- och påverkansinsatser. De lärdomar vi drar använder vi för att förbättra våra anslagsrutiner, stärka vår kommunikation och öka vårt politiska påverkansarbete. Men vi behöver göra tydligare uppföljning av långsiktig påverkan av våra anslag och satsa på ännu bättre spridning av forskningsresultat och framgångar.

Genom att analysera våra erfarenheter kan vi identifiera områden för förbättring och anpassa vår strategi för att effektivt stödja utvecklingen av djurfria forskningsmetoder. Utöver det har vår förmåga att kombinera forskningsfinansiering med aktiv opinionsbildning och kunskapsspridning varit en styrka. Genom kommunikation, seminarier och samverkan med andra aktörer har vi satt viktiga frågor på agendan och skapat ökad förståelse för behovet av att ersätta djurförsök.

Nytt Forskarforum för djurfria metoder

Vi behöver också satsa mer på att sprida kunskap till forskarsamhället. Vi har därför påbörjat arbetet med att skapa en navigationsplattform - Forskarforum för djurfria metoder. Syftet med forumet är att identifiera nyckelområden inom djurfri forskning som bör prioriteras. Det är också att skapa en struktur för samverkan mellan sektorer, samt att bidra till att positionera Forska utan djurförsök som en nationell och internationell katalysator för djurfri forskning.

Målet är att öka kunskap och stärka vår legitimitet. Vår starka trovärdighet, det växande intresset för våra utlysningar och de konkreta forskningsresultat vi har bidragit till visar att vår modell fungerar – och att vi gör verklig skillnad.

Samhällets stöd för djurfri forskning växer. Men, fortsatt arbete krävs. Forskarsamhället behöver uppmärksammas på fördelarna med helt djurfri forskning. Samtidigt är kunskapsbristen hos både makthavare och allmänheten stor.

Detta innebär att vi måste satsa ännu mer på att samla och sprida saklig information för att styra forskningen mot djurfria metoder. Tydliga krav och policys krävs för att lyckas och saklig kommunikation är avgörande för opinionsbildning och påverkan på beslutsfattare.

Vårt arbete med att sprida kunskap bygger också kampanjer, inlägg på sociala medier, rapporter, seminarier, pressutskick och nyhetsbrev. I dessa ligger fokus på goda exempel och forskningsframsteg från de projekt vi finansierar.

FORSKA
UTAN DJURFÖRSÖK

Ny grafisk profil, logotype och hemsida

Ett led i vår satsning på stärkt kommunikation är att vi under året tog fram en ny grafisk profil. Syftet är att visuellt stärka den externa kommunikationen med såväl givare som forskare genom färger, typsnitt och grafiska element. Den nya logotypen har fått ett modernare uttryck och genomsyrar även hela den grafiska profilen med sin form. En ny hemsida lanserades i oktober.

CASE #2

Effektivare forskning mot Hjärt hypertrofi

Hjärt hypertrofi är en vanlig hjärtsjukdom som kan leda till försämrad hjärtfunktion och hjärtsvikt. För att skapa mer människorelevant forskning har Jane Synnergren och hennes forskargrupp vid Högskolan i Skövde utvecklat avancerade 3D-modeller av mänsklig hjärtvävnad. Modellerna ger nya möjligheter att studera sjukdomen, testa läkemedel och minska behovet av djurförsök.

Vad är hjärthypertrofi?

Hjärt hypertrofi är en vanlig och allvarlig hjärtsjukdom där hjärtmuskeln förstoras och hjärtats pumpförmåga gradvis försämras.

Utmaning i dagens forskning

För att förstå sjukdomen används många djurförsök. Samtidigt har dagens djurmodeller begränsad förmåga att efterlikna mänsklig hjärtsjukdom.

Ett steg mot mer människorelevant hjärtforskning

Jane Synnergren och hennes forskargrupp vid Högskolan i Skövde har utvecklat avancerade 3D-modeller av mänsklig hjärtvävnad baserade på stamcellsderiverade hjärtmuskelceller.

Forskargruppen har utvecklat metoder som:

- Skapar mänskliga hjärtmuskelceller från pluripotenta stamceller
- Återskapar hjärthypertrofi i avancerade in vitro-modeller
- Identifierar gener och proteiner kopplade till sjukdomsutveckling
- Förbättrar cellernas funktion och mognad i 3D-modeller
- Kombinerar AI och bioinformatik för att identifiera läkemedelskandidater

Resultat från modellen

- Efterliknar centrala processer vid hjärthypertrofi hos människa
- Kan användas för läkemedelstestning och studier av sjukdomsmekanismer
- Har potential att minska behovet av djurförsök
- Har väckt stort intresse inom läkemedelsindustrin

Bidrag och betydelse

Projektet är ett viktigt steg mot mer människorelevant och djurfri hjärtforskning, med potential att förbättra framtida behandlingar.

3R-principen – ett bredare engagemang för förändring

Stiftelsen Forska utan djurförsök har länge arbetat för att ersätta djurförsök genom att stödja utvecklingen av djurfria forskningsmetoder. Genom att ansluta sig till Sveriges 3R-centers uttalande tar stiftelsen nu ytterligare ett steg och omfattar hela 3R-principen – att ersätta, minska och förfinas användningen av djur i forskning. Målet är att stärka både forskningskvaliteten och djurvälferden på vägen mot en framtid utan djurförsök.

Utöver att dela ut forskningsanslag har Stiftelsen Forska utan djurförsök anslutit sig till Sveriges 3R-centers uttalande för att främja principerna Replace, Reduce och Refine – att ersätta, minska och förfinas användningen av djur i forskning. Uttalandet stöds av flera av Sveriges största forskningsfinansiärer, däribland Vetenskapsrådet, Barn-diabetesfonden och Reumatikerförbundet. Genom initiativet uppmuntras forskare att kontinuerligt tillämpa 3R-principen för att stärka både forskningskvaliteten och djurvälferden.

Att ansluta sig till 3R-uttalandet innebär också ett naturligt steg i stiftelsens utveckling. Vårt uppdrag är att verka för att ersätta djurförsök, med särskilt fokus på de försök som innebär stort lidande för djuren. Den målsättningen ligger fast. Vår långsiktiga vision är ett samhälle där djurförsök inte längre behövs. Samtidigt vet vi att omställningen tar tid och att förändring måste ske stegvis. Därför omfattar vårt arbete idag hela 3R-principen – inte bara att ersätta djurförsök, utan också att minska antalet djur som används och att förbättra förhållandena för de djur som fortfarande ingår i forskning.

Inom **Reduce** vill vi lyfta initiativ som leder till färre djur i forskningen genom bättre studiedesign, avancerade statistiska metoder, ökad datadel-

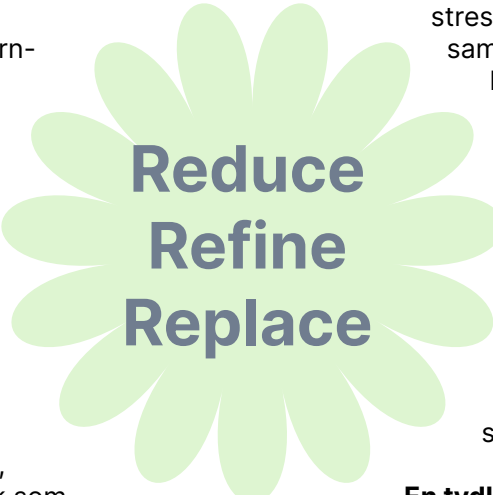
ning och ny teknik som ger mer kunskap från varje enskilt försök. Inom **Refine** verkar vi för att djur som fortfarande används ska ges så goda förutsättningar som möjligt. Det handlar om förbättrade livsmiljöer, möjlighet till naturliga beteenden, minskad stress vid hantering och ingrepp, samt ökad kunskap om djurens behov och välfärd.

Genom att arbeta med hela 3R-principen bidrar vi till en forskning där etiska och vetenskapliga hänsyn går hand i hand. Samtidigt skapas bättre förutsättningar för mer relevanta forskningsresultat och ett effektivare nyttjande av samhällets resurser.

En tydlig utveckling

Under de senaste åren har utvecklingen av djurfria forskningsmetoder tagit stora steg framåt. Fler forskare utvecklar och använder avancerade cellmodeller, organoider och andra tekniker som kan ersätta djurförsök i allt större utsträckning.

Nya metoder för cellodling utan animaliska produkter har dessutom gjort forskningen både mer etisk och mer reproducerbar. Den positiva utvecklingen visar att omställningen redan är påbörjad och stärker vår övertygelse om att framtidens forskning kan bygga på metoder som är bättre både för människan och för djuren.

Reduce
Refine
Replace

Bättre behandlingar mot Alzheimer

Varje år drabbas tusentals människor av Alzheimers sjukdom, men dagens djurmodeller har begränsningar i att efterlikna sjukdomen hos människa. Vid Karolinska Institutet utvecklar Ivan Nalvarte och hans forskargrupp avancerade, helt djurfria 3D-hjärnorganoider som kan bidra till mer träffsäker forskning, effektivare läkemedelstestning och färre djurförsök.

Varje år drabbas tusentals människor av Alzheimers sjukdom

Utmaning i dagens forskning

Hundratusentals möss används varje år inom Alzheimersforskning. Trots omfattande djurförsök har resultaten ofta varit svåra att överföra till människa.

Varför behövs nya modeller?

Alzheimers sjukdom är komplex och dagens djurmodeller kan endast delvis efterlikna sjukdomen. Möss utvecklar inte sjukdomen naturligt och modellerna baseras ofta på mutationer som endast förekommer hos en liten andel patienter.

Ett steg mot mer människorelevant Alzheimersforskning

Ivan Nalvarte och hans forskargrupp vid Karolinska Institutet har utvecklat avancerade 3D-hjärnorganoider baserade på mänskliga stamceller (iPSCs). Modellen är helt djurfri och efterliknar viktiga delar av hjärnbarken samt centrala sjukdomsförändringar.

Forskargruppen har utvecklat metoder som:

- Skapar hjärnorganoider med Alzheimerrelaterad patologi
- Återskapar ansamling av amyloid-beta och fosforylerat tau
- Integrerar mikroglia och astrocyter för att studera neuroinflammation
- Möjliggör storskalig och mer kostnadseffektiv läkemedelstestning
- Använder helt djurfria protokoll och odlingssystem

Resultat från modellen

- Efterliknar centrala aspekter av mänsklig Alzheimerpatologi
- Visar funktionell nervcellsaktivitet och synkron kommunikation
- Har potential att minska behovet av djurförsök

Bidrag och betydelse

Projektet kan bidra till färre djurförsök och bättre behandlingar för Alzheimers sjukdom.

När innovation ersätter djurförsök

Bakom varje vetenskapligt genombrott finns nya idéer och modiga forskare. Med stöd från Stiftelsen Forska utan djurförsök utvecklas innovativa metoder som ersätter djurförsök och samtidigt skapar bättre förutsättningar för forskning om människans sjukdomar. Här presenterar vi några av de projekt som just nu driver utvecklingen framåt.

Anna Erlandsson
Professor Uppsala universitet

Kan hjärnans hjälpceller kan bromsa Alzheimer?

Alzheimers sjukdom är den vanligaste orsaken till demens, men fortfarande saknas behandlingar som kan stoppa sjukdomens utveckling. Anna Erlandssons forskning riktar fokus mot astrocyter – hjärnans vanligaste hjälpceller – och deras betydelse för sjukdomsförloppet.

Med hjälp av avancerade humana cellkulturmodeller undersöker projektet hur astrocyter hanterar skadliga proteiner och om de bidrar till den inflammation och spridning av sjukdomen som sker i hjärnan.

Genom att förstå astrocyternas roll hoppas forskarna identifiera nya behandlingsstrategier som kan bromsa sjukdomen. Samtidigt visar projektet hur moderna cellmodeller kan ersätta djurförsök och ge mer relevanta resultat för forskning om människan.

Projektet har tre huvudmål:

1. Att undersöka hur astrocyterna kan bidra till spridningen av de patologiska proteinaggregaten i hjärnan.
2. Att belysa om astrocyterna driver den långvariga inflammationen som är kopplad till Alzheimers sjukdom.
3. Att utforska sätt att minska den skadliga effekten av astrocyterna och stoppa sjukdomens spridning.

Anna Falk
Professor vid Uppsala universitet

Utvecklar små hjärnor för framtidens forskning

Anna Falk utvecklar humana hjärnorganoider – små tredimensionella modeller av den mänskliga hjärnan skapade från stamceller – för att ersätta djur i forskning om hjärnsjukdomar och celltransplantationer.

Projektet bygger på djurfria metoder där stamceller utvecklas till fungerande nervceller i en kontrollerad miljö. Genom att ersätta traditionella djurprodukter med ett nytt biomaterial skapas modeller som bättre efterliknar den mänskliga hjärnans funktion.

Organoiderna kommer att användas för studier av bland annat hjärncancer, Parkinsons sjukdom och stroke samt för att undersöka hur transplanterade nervceller utvecklas och integreras. Projektet har stor potential att minska användningen av försöksdjur och samtidigt ge mer träffsäkra modeller för forskning om mänskliga hjärnsjukdomar.

Elin Nyman
Associate professor vid Linköpings universitet

Datormodeller som ersätter djurförsök

Inflammation är en central del av många sjukdomar, bland annat cancer, hjärt-kärlsjukdomar och infektionssjukdomar. Elin Nyman utvecklar avancerade datormodeller baserade på mänskliga laboratorie- och patientdata för att öka förståelsen av dessa processer.

Genom att kombinera biologisk kunskap med matematisk modellering kan forskarna simulera sjukdomsförlopp, testa hypoteser och förutsäga effekterna av nya behandlingar innan experiment genomförs. Modellerna kan även anpassas för olika patientgrupper och bidra till mer träffsäkra läkemedelsutvecklingar.

Projektet är ett samarbete mellan akademi och industri och syftar till att skapa ett kunskapsdrivet arbetsflöde där datormodeller kopplar samman laboratorieforskning och kliniska resultat. På sikt kan detta minska behovet av djurförsök och samtidigt ge bättre och mer människorelevanta forskningsresultat.

Vad är ett djurförsök?

Djur som används i forskning är levande individer med förmåga att känna smärta, stress och andra former av lidande.

Vad som räknas som ett djurförsök beror på hur djuret används och vilket syftet är. I Sverige är definitionen bredare än inom EU, vilket innebär att fler typer av försök omfattas av svensk lagstiftning. Samtidigt är användningen av försöksdjur noggrant reglerad genom lagar och etiska prövningar.

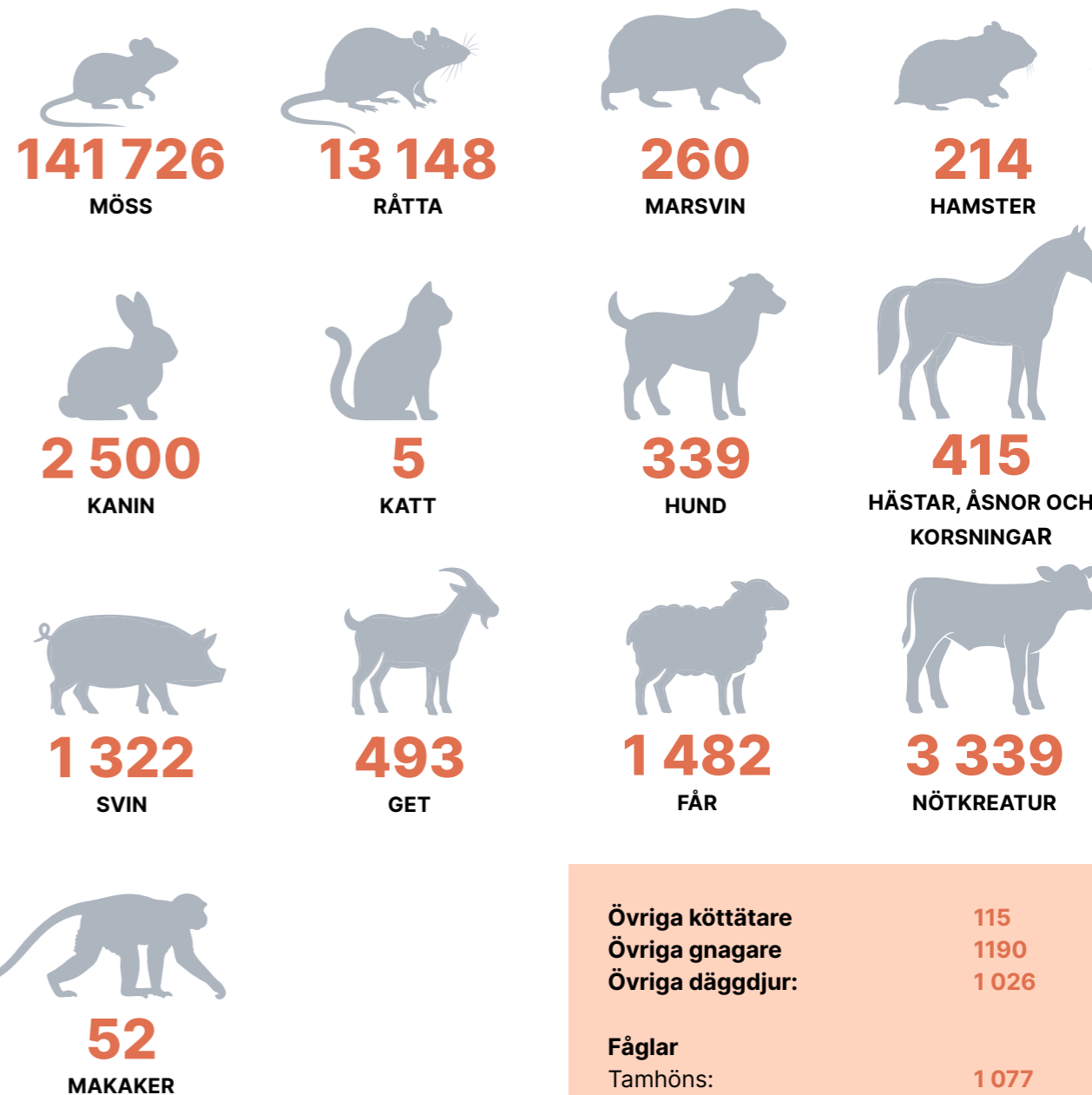
I Sverige avgörs ett djurförsök i första hand av syftet med att använda djuret. Det innebär att den svenska definitionen är bredare än EU och omfattar fler typer av försök och studier. All verksamhet som klassas som djurförsök regleras av lagstiftning och kräver både tillstånd och en etisk prövning innan den får genomföras.

Djur som används i forskning är levande individer med förmåga att känna smärta, stress och andra former av lidande. Därför finns omfattande regler för hur de får användas och hur deras välfärd ska skyddas.

Samtidigt utvecklas allt fler djurfria forskningsmetoder. Avancerade cellmodeller, organoider, datorsimuleringar och andra moderna tekniker gör det möjligt att besvara forskningsfrågor med större relevans för människan och med ett minskat behov av djurförsök. Den utvecklingen är en viktig drivkraft för framtidens medicinska forskning och för en mer etisk och hållbar vetenskap.

Antal djur som används för forskning i Sverige

Antalet användningar i Sverige 2024 av försöksdjur (enligt EU:s definition)

Om statistiken på denna sida:

Detta är den senaste statistiken som finns tillgänglig hos Jordbruksverket (februari 2026), enligt EU:s definition av försöksdjur. Statistiken baseras på antal användningar av djur i forskning och testning. Eftersom ett djur kan användas fler gånger (återanvändning) så blir det totala antalet användningar högre än det totala antalet djur.

I Sverige har vi fört statistik över användningen av försöksdjur sedan 1982.

Övriga köttätare	115
Övriga gnagare	1190
Övriga däggdjur:	1 026
Fåglar	
Tamhöns:	1 077
Övriga fåglar:	10 944
Groddjur	
Rana:	1 500
Xenopus:	40
Övriga groddjur:	1 355
Fiskar	
Zebrafisk:	7 391
Lax, öring, röding och harr:	7 776
Guppy, svärdbärare, molly, platy:	894
Övriga fiskar:	108 190

Kommunikation och insamling

Förbättrad kommunikation med givare

Under 2025 kunde vi med hjälp av vårt nya CRM-system implementera ett mer effektivt sätt att kommunicera med våra givare. Syftet är att skapa personliga och fördjupade relationer med givarna, vilket vi tidigare saknat. Vi vill att givarna ska känna sig inkluderade i arbetet, engagerade i sakfrågan, uppskattade för sina gåvor - men också att de ska känna att de behövs och att de gör konkret skillnad. Givarvården är viktig eftersom den ökar lojalitet, minskar avhopp och leder till fler och större gåvor.

Kampanjer

Kampanjerna utförs i syfte att bilda opinion samt utbilda allmänhet och givare. De har även ett insamlings syfte. Vi påverkar också politiskt.

Under våren, i samband med försöksdjurens dag i april, lyfte vi kalvserum och alternativa metoder tillsammans med tidigare anslagstagaren Stina Oredsson, som har tagit fram ett djurfritt alternativ till kalvserum. På Djurens dag i oktober lanserade vi namninsamlingen "Inga fler kalvar ska dö för forskningen - stoppa kalvserum nu!" Vi vill att forskningsinstitutioner tar ansvar och fasar ut användningen av kalvserum till förmån för moderna, etiska och hållbara metoder. Kampanjen handlar främst om att sprida information, få fler att använda det djurfria alternativet och att fasa ut slentrianmässigt användande av kalvserum. Samtidigt är namninsamlingen också en strategi för att skapa kontakter med potentiella givare och öka insamlingen.

Kampanjen bedrevs under hösten bland annat i kosmetikkedjan Lushs butiker i Stockholm, där vi på plats samlade in namn. Den har även pågått i våra sociala medier samt i digitala och postala utskick. Vi har också bedrivit en telemarketingkampanj mot kalvserum för att konvertera gåvogivare till månadsgivare, samt öka månadsgivarnas belopp. Kampanjen och namninsamlingen har väckt stort engagemang och bidragit till nya givare samt ökad insamling.

Utöver de större kampanjerna har vi mindre insamlingskampanjer runt högtidsdagar som alla hjärtans dag, allhelgona och jul.

Ett urval av konferenser vi deltog i under 2025

- Vetenskapsrådets dag. Här deltog vi även med presentation av vetenskaplig poster, samt lanserade våra utbildningsposters inom refinement.
- Jordbruksverkets Djurskyddskonferens
- Forskning och kommunikation
- Folk och Forskning
- Stiftelser i Samverkan
- 3R-centrets dag för forskningsfinansiärer
- Pharma Outsourcing 2025

Vetenskap med omtanke
Stiftelsen Forska utan djurförbruk - För en framtid fri från djurförbruk

Stiftelsen Forska utan djurförbruk
Vi är en stiftelse som sedan 1964 arbetar för att ersätta djurförbruk med moderna, etiska, hållbara och vetenskapligt tillförlitliga metoder.

Vårt fokus ligger på forskning som ger mer relevant och reproducerbara resultat samtidigt som behovet av försöksdjur minskar.

Vi finansierar projekt som utvecklar innovativa metoder och tekniker, och vi verkar för att förbättra villkoren för de djur som fortfarande används där alternativ saknas.

På detta sätt främjar vi en vetenskap som är både etiskt försvaret och bättre anpassad till människans biologiska behov - till gagn för djuren, forskningen och samhället.

När alternativa metoder sökas
I de fall där det inte finns tillgängliga alternativa metoder och djurförbruk därför måste utövas, sätter vi djurens välfärd i fokus.

Genom förbättrade hanteringsmetoder och en anpassad boendemiljö minskar vi stress och onödigt lidande hos försöksdjuren. Det leder till mer tillförlitliga och reproducerbara forskningsresultat.

Djurens välfärd påverkar resultatet
Det är väl dokumenterat att faktorer som kronisk stress och otillräckliga boendemiljöer kan modulera fysiska och immunologiska processer och påverka forskningsresultat.

Även hanteringsmetoder spelar stor roll. Hårda sonder vid gravgräv har visat sig orsaka skador och inflammation i matspjälkan, bidragande till traditionella sveptingsanordningar framkallar stress, och svarstid är associerat med akut stressreaktion hos möss.

Genom att uppmärksamma och förbättra hanteringen av djuren, deras boendemiljö och rutiner kring arbetet med dem kan dåtidens tillförlitlighet stärkas - samtidigt som djurens välfärd förbättras.

Ladda ner våra poster
Här hittar du evidensbaserade praktiska åtgärder om förfring.

Referenser:
[List of references]

Miljöberikning
- för bättre kontroll av djurens välfärd och hälsa

Aktivitet
I det vita rör sig möss och råttor sällan över öppna ytor, utan förtärlar sig på den tredimensionella miljön som väggar, bofasta eller byggmaterial erbjuder i dessa miljöer kan de utföra, gräsa och undersöka omgivningen, vilket är ett naturligt och nödvändigt beteende för deras välbefinnande.

Bygga bo
Möss och råttor söker sällan olika material till runda, flutiga, värma bon. Ett bygge kan istället vara ett stort, naturligt, naturligt beteende och används för djurens välbefinnande.

Ett ödligt byggt bo kan bero på:
• Djuret får inte tillräckligt bra för att engagera sig i bobyggandet. Detta kan bero på exempelvis stress eller fysiskt gruppdynamik.

Ötillräckligt eller otillräckligt bobyggmaterial.
Målbildat är för byggmaterial, av flera typer (t.ex. bomull, balsa eller papp matar).

Reglerad berikning
Utöver variation och komplex 3D-struktur hindras djuret att utföra sina naturliga beteenden. Detta kan leda till bl.a. stress och konflikter. Buren bör en förvaring vara ett bo.

Varierad berikning
I en buren med väl utrustad miljöberikning - källor, utmaningar, rörelsematerial etc. - och varierat bobyggmaterial kan djuren utföra sina naturliga beteenden. Buren blir ett bo.

En väl berikad och varierad miljö bidrar till:
• Mindre konflikter och stressreaktioner.
• Mindre sjukdom och påverkan från stress och sjukdomar.

Etisk och reproducerbar forskning
Djurens välfärd och tillgång till boendemiljöer är avgörande för att säkerställa relevanta och reproducerbara resultat. Detta innebär att forskningen ska vara etisk och reproducerbar.

Exempel på grundläggande berikning och anpassning:
• Skydda och undvika onödiga rörelsegränser för nya buren.
• Anpassa buren till djurens naturliga beteenden.
• Använda naturliga material som trä, papp, bomull, balsa, etc.
• Tillgått till varierat material för bobyggande, lekning och utforskning.
• Använda naturliga material som trä, papp, bomull, balsa, etc.
• Använda naturliga material som trä, papp, bomull, balsa, etc.
• Använda naturliga material som trä, papp, bomull, balsa, etc.

Snabb och enkel guide för ökad djurvelfärd - möss i fokus

Lift för omlastning i kugan och no.
Stress och skador påverkar djurens välfärd och kan leda till negativa reaktioner.

Lift djuren från mjukt underlag.
Detta görs för att minimera skador och risk för livs skador.

Placera djuren så kort tid som möjligt.
Många sveptingsanordningar är avsedda för forskning och inte för att hantera djur. Detta innebär att djuren kan utsättas för stress och skador.

Välj de minst invasiva metoderna.
Till exempel rök, efter om möjligt, använd andra metoder som exempelvis ultraljud eller andra metoder som inte orsakar smärta eller stress för djuren.

Stanna efter proceduren.
Leta efter tecken på stress eller skador. Om du ser tecken på stress eller skador, stoppa proceduren och ge djuren tid att återhämta sig.

Använd minst möjliga rök och tryck eller republiken.
Rök är irriterande och kan orsaka onödigt smärta och stress för djuren.

Undvik stressande ljud och traumatisk exponering.
• Håll ytan handskar och labborck rena från blod, urin och avföring.
• Byt handskar om labborck republiken.
• Undvik att gå på ytan eller stå på ytan.
• Undvik att gå på ytan eller stå på ytan.
• Undvik att gå på ytan eller stå på ytan.

CASE #4

Effektivare forskning mot Sepsis

Sepsis är ett livshotande tillstånd där kroppens immunförsvar reagerar kraftigt på en infektion och skadar egna organ. För att skapa mer människo-relevant forskning har Daniel Eklund och hans forskargrupp vid Örebro universitet utvecklat en datormodell baserad på mänskliga celler. Modellen ger nya insikter om immunförsvarets respons vid sepsis och kan bidra till färre djurförsök i framtiden.

Vad är sepsis?

Sepsis uppstår när en infektion påverkar hela kroppen och leder till att livsviktiga organ, såsom hjärta, lungor, hjärna och njurar, inte fungerar som de ska.

Tusentals möss används varje år i forskning kring sepsis.

Varje år används tusentals möss i sepsisforskning. Trots genetiska likheter skiljer sig immunsystemet mellan möss och människor, vilket gör att resultaten inte alltid är överförbara.

Ett steg mot mer människorelevant sepsisforskning.

Ett forskningsprojekt lett av Daniel Eklund vid Örebro universitet har utvecklat en datormodell baserad på mänskliga celler. Modellen kan efterlikna immunförsvarets reaktion vid sepsis - utan att använda försöksdjur.

Resultat från modellen

- Ökad förståelse för immunförsvarets respons
- Identifiering av ett kritiskt tidsfönster för behandling
- Nya insikter i varför immunförsvaret försvaras i senare skeden.

Organisation och struktur

Kansli

Den dagliga verksamheten på Forska utan djurförsök leds av generalsekreterare Malin Ekelund och ett kansli av medarbetare. Dessa består av Maria Valsjö och Emmi Dovhagen. Maria Valsjö anställdes som sakkunnig 3R den 1 mars. Hon sitter sedan 2006 i Djuretiska nämnden och kommer närmast från en tjänst som principal investigator på Scantox. Maria Valsjö har mångårig erfarenhet av att jobba för djurvälstånd inom forskningen.

Emmi Doverhagen började som CRM-ansvarig den 1 juni, med ansvar för CRM, givar-service, givarvård och utveckling av våra digitala och analoga givarresor. Emmi har en gedigen erfarenhet av givarvård. Hon kommer närmast från en tjänst som ansvarig för medlemsrekrytering på Djurens Rätt.

Styrelse

Styrelsen bestod under året av fyra ordinarie ledamöter. Styrelsen sammanträder normalt fyra till sex gånger per år. En ny styrelse förordnades av Länsstyrelsen i början av 2025, bestående av Jenny Dybeck (ordf.), Anna Cronström, Sofia Jörgensen och Celia Karlin O'Sullivan. Ekonomiutskottet stöder styrelsen i granskning av värdepappersutvecklingen.

Vid granskning och beviljande av forskningsanslag tar styrelsen stöd av den vetenskapliga kommittén, som består av experter inom olika forskningsfält och 3R-områden (replacement, reduction, refinement). Under året utgjordes den av ordförande Olivia Merinder (PhD), Brun Ulfhake (Professor), Maria Antfolk (Associate Professor) och Joshua Gregory (PhD).

Uppdraget för vår vetenskapliga kommitté är att granska och bedöma inkomna ansökningar utifrån vetenskaplig kvalitet, relevans för att ersätta djurförsök samt i vilken grad projektet kan bidra till att främja djurfria forskningsmetoder. Bedömningen sker enligt fastställda kriterier, där även genomförbarhet och metodval vägs in. Kommitténs rekommendationer ligger till grund för styrelsens beslut om vilka projekt som ska beviljas finansiering. Målet är att stödja forskning med hög potential att påskynda övergången till djurfria metoder

Ny styrelse efter räkenskapsårets utgång

En ny styrelse med erfarenhet av insamlings- och stiftelsearbete förordnades i januari 2026. Den

består av fyra ordinarie ledamöter:

- Christina Aldrin, ordförande
- Carina Lindqvist, vice ordförande
- Anna Cronström, sekreterare
- Jenny Dybeck, ledamot

Förnyad strategi för anslagsgivning

Under året förnyades strategin för anslagsgivning med tydligare krav på djurfri forskning och minskat användande av animaliska produkter. Ett nytt ansökningssystem infördes, som tydligare samlar in information om effekt, det vill säga vilka djurarter som kan ersättas samt hur många. Det nya ansökningssystemet ligger skyddat bakom bankid för extra säkerhet. Det är dessutom enbart i ett steg, till skillnad mot tidigare tvåstegsansökan. Det innebär att forskarna kan lägga ner mindre tid på ansökningar och mer på forskningen. Den nya ansökningsportalen för forskare öppnades i januari. De forskare som tidigare ansökt om anslag, eller anmält sig för vårt nyhetsbrev bjöds in personligen att använda portalen.

Under året implementerades ett nytt CRM-system (Profundo) som effektiviserar insamling, nyhetsbrev och projektuppföljning. En strategi och verksamhetsplan för politisk påverkan under valåret 2026 sjösattes och arbetet påbörjades enligt plan.

Hållbarhet

Forska utan djurförsök huserar sitt kansli hos kontorshotellet Helio. Där kan man nyttja gemensamma resurser inom exempelvis posthantering, möteslokaler, städning med mera, vilket håller nere både kostnader och vårt miljömässiga avtryck. Vårt kansli ligger även strategiskt placerat vad gäller tillgänglighet via allmänna transporter.

Vid resor för stiftelsens räkning gäller tåg i första hand som transportmedel och andra typer av resor som bil, eller flyg, endast i undantagsfall. Möten med deltagare i andra städer sker ofta digitalt, vilket sparar in onödiga resor. Vi har en helt digitaliserad ekonomihantering för att undvika onödig pappershantering. Vi går även över mer och mer till digital kommunikation med givare och andra intressenter. Vid egna arrangemang är all förtäring vegetarisk.

Medarbetarna erhåller friskvårdsbidrag, samt har en arbetsvecka om 37,5 timmar.

www.forskautandjurforsok.se
E-post: info@forskautandjurforsok.se | Telefon: 08-749 03 40